

**AFKONDIGINGSBLAD
VAN
ARUBA**

LANDSVERORDENING van 20 december 2023 houdende wijziging van de Landsverordening Aruba Tijdelijk Financieel Toezicht (opname nieuwe begrotingsnormen)

Uitgegeven, 21 december 2023

De minister van Algemene Zaken,
Innovatie, Overheidsorganisatie,
Infrastructuur en Ruimtelijke Ordening
E.C. Wever-Croes

IN NAAM VAN DE KONING!

DE GOUVERNEUR van Aruba, a.i.

In overweging genomen hebbende:

- dat Aruba en Nederland op 2 mei 2015 een protocol zijn overeengekomen over de openbare financiën van Aruba, waaruit de Landsverordening Aruba Tijdelijk Financieel Toezicht is voortgevloeid met regels met betrekking tot het onafhankelijke toezicht bij de totstandkoming en uitvoering van de begrotingen van het Land en daarmee samenhangende aangelegenheden;
- dat artikel 14 van de Landsverordening Aruba Tijdelijk Financieel Toezicht het normenkader bevat voor de beoordeling door het College Aruba financieel toezicht van de begrotingen en uitvoeringsgegevens van de ministeries en van de overige onderdelen van de collectieve sector van Aruba, met in het tweede lid de tekort- onderscheidenlijk overschotnormen voor de begrotingsjaren 2015 tot en met 2018;
- dat Aruba en Nederland door middel van het Protocol van 22 november 2018 bevattende de inkadering van het pad richting solide, transparante en houdbare overheidsfinanciën van Aruba tekort- onderscheidenlijk overschotnormen voor de begrotingsjaren 2019, 2020 en 2021 zijn overeengekomen, aangevuld met nieuwe afspraken over de verlaging van de schuldquote, de nominale daling van de personeelslasten, de aanwending van meevallers en de hantering van compensatieregels;
- dat de COVID-19 pandemie Aruba vanaf medio maart 2020 zeer hard raakte, waardoor het Land aangewezen raakte op omvangrijke liquiditeitsondersteuning door Nederland in de vorm van renteloze leningen, en

voorts dat de in het Protocol van 22 november 2018 overeengekomen en overigens nog niet wettelijk vastgelegde normen niet door Aruba gehaald konden worden;

- dat een ontwerp voor een Rijkswet Aruba financieel toezicht bij de Staten-Generaal is ingediend, houdende regels voor financieel toezicht vanuit het Koninkrijk op Aruba met bijbehorende nieuwe begrotingsnormen ten opzichte van de Landsverordening Aruba Tijdelijk Financieel Toezicht;
- dat het uit oogpunt van behoorlijk bestuur en de daaruit voortvloeiende noodzaak van inachtneming van het parlementaire budgetrecht, alsmede in afwachting van een mogelijke nieuwe en structurele vastlegging van het onafhankelijke toezicht bij de totstandkoming en uitvoering van de begrotingen van het Land en de daarmee samenhangende aangelegenheden, wenselijk is om de begrotingsnormen van de ontwerp-Rijkswet Aruba financieel toezicht, alsmede enige daarmee samenhangende aangelegenheden nu reeds in de Landsverordening Aruba Tijdelijk Financieel Toezicht op te nemen;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten, vastgesteld onderstaande landsverordening:

Artikel I

De Landsverordening Aruba Tijdelijk Financieel Toezicht wordt als volgt gewijzigd:

- A. in artikel 1 wordt na de begripsbepaling 'begroting' vier begripsbepalingen ingevoegd, luidende:
meerjarenbegroting:	een overzicht met de baten en lasten voor ten minste vier op het desbetreffende dienstjaar volgende jaren;
financieringssaldo:	het bedrag dat het Land op kasbasis in een jaar tekort komt dan wel over heeft;
kapitaaluitgaven:	de uitgaven die volgens het System of National Accounts van de Verenigde Na-

ties op de kapitaalrekening van de overheid worden geboekt;

schulddquote: de totale schuld van de collectieve sector, uitgedrukt als percentage van het bruto binnenlands product van Aruba;

B. artikel 14 komt te luiden:

Artikel 14

1. Het College beoordeelt de begroting en de uitvoeringsgegevens van de ministeries en van de overige onderdelen van de collectieve sector van Aruba. Daarvoor gelden de volgende normen:
  - a. in de begroting en de meerjarenbegroting worden:
    - 1°. opgenomen uitgaven op de gewone dienst ten minste gedekt door de ter dekking van die uitgaven opgenomen middelen, waaronder kosten voor beheer en onderhoud van voorgenomen investeringen;
    - 2°. opgenomen kapitaaluitgaven ten minste gedekt door de ter dekking van die uitgaven opgenomen middelen, rekening houdend met de verwachte ontvangsten uit geldleningen;
  - b. het financieringssaldo van de collectieve sector bedraagt een overschot van ten minste 1% van het bruto binnenlands product;
  - c. de schulddquote laat een verlaging zien naar ten hoogste 50% van het bruto binnenlands product in 2040;
  - d. het bedrag dat jaarlijks ten hoogste wordt geleend ten behoeve van de herfinanciering van aflopende geldleningen en ter dekking van de kapitaaluitgaven ten behoeve van materiële en immateriële vaste activa, bedraagt het jaarlijks te herfinancieren bedrag verminderd met, voor zover daarvan sprake is, het financieringsoverschot;
  - e. het financieringsoverschot, bedoeld in onderdeel b, wordt geheel ingezet voor het verlagen van de nominale schuld van Aruba.

-
2. Bij de beoordeling, bedoeld in het eerste lid, gelden de navolgende begrotingsregels als normen:
    - a. het bedrag aan totale personeelslasten van Aruba bedraagt vanaf 31 december 2027 ten hoogste 10% van het bruto binnenlands product;
    - b. in de begroting zijn structurele beleidsmaatregelen opgenomen om de norm van de personeelslasten op 31 december 2027 te bereiken;
    - c. in het geval van een lager overschot dan het minimale financieringsoverschot, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, komen de uitgavenmeevallers ten opzichte van de vastgestelde begroting voor 100% ten gunste van de schuldvermindering;
    - d. in het geval van een overschot boven het minimale financieringsoverschot, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, worden of zijn de meevallers ten opzichte van de vastgestelde begroting door middel van een verdeelsleutel van 50-50% verdeeld over de schuldvermindering en investeringen via de kapitaaldienst ter stimulering van de economie;
    - e. een meevaller aan de inkomstenkant wordt niet gebruikt ter dekking van intensiveringen of nieuw beleid;
    - f. tegenvallers dan wel beleidsacties met budgettaire gevolgen worden door meevallers of ombuigingen elders gecompenseerd;
    - g. binnen het uitgavenkader zijn compensatiemaatregelen opgenomen om structurele tegenvallers structureel te compenseren en incidentele tegenvallers incidenteel of structureel te compenseren.
  3. Bij de beoordeling, bedoeld in het eerste en het tweede lid, wordt de volgende navolgende aspecten betrokken:
    - a. in de begroting en de meerjarenbegroting zijn alle verwachte uitgaven en verwachte ontvangsten opgenomen, waaronder mede de risico's vanwege financieringsconstructies buiten de begroting om;
    - b. de in de begroting opgenomen ontvangsten en uitgaven zijn toereikend toegelicht;

-
- c. de begroting is zodanig ingericht dat zij voldoet aan de criteria van ordelijkheid en controleerbaarheid;
  - d. de uitgaven en ontvangsten vinden plaats in het jaar waarin de verplichtingen daartoe zijn aangegaan, tenzij dit vanuit bedrijfs-economisch perspectief evident onverstandig is;
  - e. de uitgaven en de ontvangsten zijn van elkaar gescheiden.
4. Bij de begroting wordt een uiteenzetting verstrekt van de financiële toestand van de collectieve sector met daarbij een overzicht van:
- a. de aangegane geldleningen;
  - b. de aard van de geldleningen met inbegrip van de leningsvoorwaarden;
  - c. het nog af te lossen bedrag per geldlening;
  - d. de in dat begrotingsjaar voorgenomen aflossingen van geldleningen, waarbij een onderscheid gemaakt tussen geldleningen die zijn aangegaan voor 1 maart 2020, de geldleningen die aangegaan zijn vanaf 1 maart 2020 in kader van de liquiditeitssteun verstrekt door Nederland, de geldleningen die het Land is aangegaan vanaf 1 maart 2020 met andere partijen en geldleningen die het Land is aangegaan vanaf het tijdstip van inwerkingtreding van dit artikel.
- C. artikel 15, vijfde lid, komt te luiden:
5. Indien geldleningen ten laste van het Land worden aangetrokken in het kader van een open biedingsprocedure, gebeurt dat aantrekken na bekomen advies daarover van de Centrale Bank van Aruba.
- na het vijfde lid wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:
6. Indien de uitvoeringwijze van een open biedingsprocedure, zoals bedoeld in het vijfde lid, materieel afwijkt van het advies van de Centrale Bank van Aruba, zoals bedoeld in hetzelfde lid, geschiedt dit onder schriftelijke vastlegging van de reden of redenen voor afwijking van het advies.

D. na artikel 18 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 18a

Over het boekjaar 2020 en de daaropvolgende boekjaren wordt een accountantsverklaring verkregen ten aanzien van de financiële verantwoording in overeenstemming met een financieel stelsel voor bijzondere doeleinden. Totdat een goedkeurende controleverklaring over de jaarrekening is verkregen, informeert de Minister het College bij de eerste en derde uitvoeringsrapportage als bedoeld in artikel 19, eerste lid, over de voortgang van het verbetertraject financieel beheer. In zijn rapportage over het financieel beheer gaat de Minister tevens in op de wijze waarop opvolging wordt gegeven aan de eventuele aanbevelingen van het College, bedoeld in artikel 19, tweede lid.

E. in artikel 19, eerste lid, wordt ‘van ieder kwartaal’ vervangen door ‘van het eerste en het derde kwartaal’;

F. na artikel 27 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 27a

Het Land gaat geen nieuwe financiële publiek-private samenwerkingsverplichtingen aan.

Artikel II

Deze landsverordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2024. Indien het Afkondigingsblad van Aruba waarin de landsverordening zal worden geplaatst, wordt uitgegeven na 1 januari 2024, treedt zij in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Afkondigingsblad van Aru-

ba waarin zij wordt geplaatst, en werkt zij terug tot en met 1 januari 2024.

Gegeven te Oranjestad, 20 december 2023

A. Vrolijk

De minister van Financiën en Cultuur, a.i.

E.C. Wever-Croes

De minister van Algemene Zaken, Innovatie, Overheidsorganisatie,
Infrastructuur en Ruimtelijke Ontwikkeling,

E.C. Wever-Croes